

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/319/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111202387
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6111202387.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a členov senátu JUDr. Petra Priehodu a Mgr. Emy Novodomcovej v právnej veci navrhovateľa E. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. M. Y. XXXX/X, R. X. Y. zastúpená JUDr. Štefanom Strakom, advokátom, Advokátska kancelária, so sídlom Grmanova 1, Košice proti odporcovi SR zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, o zaplatenie 49 203,86 Eur s prísl., o odvolaní odporcu proti medzitýmne rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 30. 05. 2012 č.k. 16C/74/2011-192 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e medzitýmny rozsudok okresného súdu.

odôvodnenie:

Napadnutým medzitýmny rozsudkom okresný súd určil, že základ nároku žalobcu je daný. Rozhodol tak o návrhu, ktorým sa navrhovateľ voči odporcovi domáhal náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení neskorších predpisov. Prvostupňový súd vychádzal zo zistenia, že voči navrhovateľovi, ako obvinenému bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 zák. č. 140/1961 v jednočinnom súbehu s trestným činom skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 zák. č. 140/1961 Zb.

Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ sťažnosť. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave uznesením sp. zn. 2 Kv 22/03-4440 zo dňa 04. 08. 2004 sťažnosť zamietol z dôvodu, že v postupe vyšetrovateľa nebolo zistené také pochybenie, ktoré by odôvodňovalo zrušiť napadnuté uznesenie. Uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp. zn. VII/1 GV 252/09-3795 zo dňa 30. 03. 2010 bolo trestné stíhanie vedené proti navrhovateľovi pre trestný čin § 185a ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. trestný čin v jednočinnom súbehu s trestným činom strátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 zák. zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nespáchal navrhovateľ a že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Obvinený E. O. svojim konaním nenaplnil skutkové podstaty trestných činov, z ktorých bol obvinený a preto bolo trestné stíhanie zastavené.

Okresný súd ďalej zistil, že navrhovateľ bol z dôvodu existencie hrozby ovplyvňovania svedkov z jeho strany a z dôvodu, že jeho pobyt na slobode by mohol mať vyšetrowanie vzatý do väzby dňa 22. 06. 2004 ako vyplýva z uznesenia Okresného súdu Trnava č.k. Tp 122/2004-82 zo dňa 25. 06. 2004. Navrhovateľovi bola obmedzená osobná sloboda dňa 22. 06. 2004 o 6,00 hod. a zadržaný bol dňa 22. 06. 2004 o 20,20 hod.

Proti uzneseniu okresného súdu podal v zákonnej lehote navrhovateľ sťažnosť. Uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 4Tpo 64/04-193 zo dňa 02. 09. 2004 bolo uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 25. 06. 2004 zrušené z dôvodu, že neboli zistené a zadokumentované žiadne poznatky, z ktorých vyplynulo, že by navrhovateľ priamo, alebo nepriamo sa pokúsil, alebo aspoň prejavil zámer ovplyvniť, či mariť dokazovanie skutočností dôležitých pre trestné konanie. Vzhľadom na to, že „konkrétne skutočnosti“ neboli v priebehu vyšetrovania preukázané, súd uznesením prepustil navrhovateľa na slobodu.

Navrhovateľ požiadal písomne dňa 19. 07. 2010 Ministerstvo spravodlivosti SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu. Náhradu škody vyčíslil vo výške 49 203,86 Eur ako náklady na právne zastupovanie v trestnom konaní a vo výške 1 559,67 Eur ako stratu na zárobku počas trvania väzby.

S poukazom na príslušné ustanovenia zák. č. 58/1969 Zb. okresný súd uviedol, že v danom prípade je splnená podmienka subjektu t.j. orgánu štátu (orgán činný v trestnom konaní a súd), ktorý vydal rozhodnutie (uznesenie o vznesení obvinenia a uznesenie o vzatí do väzby), čím prejavil svoje oprávnenie a povinnosť rozhodovacieho charakteru uplatňované pri ochrane porušených, alebo ohrozených práv jednotlivcov, fyzických, alebo právnických osôb (splnenie druhej a tretej podmienky). Uznesenie o vznesení obvinenia a uznesenie o vzatí do väzby vydané orgánom činným v trestnom konaní (policajtom - vyšetrovateľom) a súdom, spôsobili navrhovateľovi škodu spočívajúcu v obrane jeho práv a právom chránených záujmov, t.j. trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní, čím bol naplnený aj štvrtý predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu. Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť, tá spočíva v tom, že bez vznesenia obvinenia by navrhovateľovi nebola vznikla škoda spočívajúca vo formálnej obhajobe s následnou náhradou trov právneho zastúpenia. Súd skúmal, či uznesenie o vznesení obvinenia bolo nezákonné. S poukazom na existujúcu judikatúru vyvodil, že uznesenie vyšetrovateľa prezídia Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboj boja proti kriminalite stred, oddelenie vyšetrovania o vznesení obvinenia sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 zo dňa 21. 06. 2004 považoval za nezákonné rozhodnutie, ktorým bola navrhovateľovi spôsobená škoda. Uznesením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp. zn. VII/1GV252/09-3795 zo dňa 30. 03. 2010 bolo trestné stíhanie vedené proti navrhovateľovi pre trestný čin § 185a ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. trestný zákon v jednočinnom súbehu s trestným činom skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 Trestného zákona zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nespáchal navrhovateľ a že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 21. 06. 2004 tak bolo zrušené pre jeho nezákonnosť, pretože s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody navrhovateľ trestný čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté.

Pokiaľ odporca namietal nedostatok aktívnej legitímácie navrhovateľa prvostupňový súd poukázal na názor Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 13Co/51/2012 v obdobnej veci. Nárok navrhovateľa považoval za dôvodný a preto v zmysle ust. § 152 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia s tým, že o trovách rozhodne v rozhodnutí vo veci samej podľa § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal odporca v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Podľa odporcu v konaní došlo k vadám podľa § 221 ods. 1 O.s.p., tým že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/O.s.p.) a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

K procesnému pochybeniu poukázal na skutočnosť, že prvostupňový súd na pojednávaní dňa 30. 05. 2012 pripustil zmenu petítu žaloby, hoci zo strany navrhovateľa došlo k čiastočnému späťvzatiu návrhu. Prvostupňový súd mal od odporcu žiadať súhlas s čiastočným späťvzatím návrhu a následne mal rozhodnúť o zastavení, alebo nezastavení konania v časti. Takáto vada konania mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci resp. ide o postup, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať tým, že nemal možnosť vysloviť, či nevysloviť súhlas s čiastočným späťvzatím, čo môže mať vplyv na posúdenie prípadného úspechu navrhovateľa v konaní.

Pokiaľ súd vyhodnotil uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo 15/2009 a 4 Cdo 183/2009 podľa ktorých zastavenie trestného

stíhania má mať rovnaké účinky ako zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť, podľa názoru odporcu nie je možné uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 21. 06. 2004 ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 považovať za nezákonné rozhodnutie, keďže toto nebolo po svojej právoplatnosti zrušené pre jeho nezákonnosť a preto nespĺňa atribúty nezákonného rozhodnutia tak, ako to vyžaduje ust. § 4 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. Súd v tejto časti nároku vec nesprávne právne posúdil. Pri odôvodnení nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia vychádzal súd z extenzívneho výkladu pojmu nezákonné rozhodnutie uplatňované v niektorých prípadoch súdnou praxou v prípadoch rozhodovania o náhrade škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, v zmysle ktorej, ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté, pričom rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti a zákonnosti začatia trestného stíhania je jeho výsledok (uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 183/2009). Je nepochybné, že takýto výklad sa uplatňuje iba v niektorých prípadoch, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody. Z napadnutého rozsudku však nie je zrejmé, prečo práve v prípade žalobcu a s prihliadnutím na ktoré okolnosti a dôvody sa má takýto výklad použiť. Podľa odporcu konkrétne okolnosti odôvodňujú opačný záver, ako ten, ku ktorému dospel súd v napadnutom rozsudku. Ani zo žalobného návrhu, ani z vykonaného dokazovania nie je preukázané, že by akýkoľvek orgán činný v trestnom konaní nedovoleným spôsobom zasiahol do práv navrhovateľa. Pokiaľ tieto orgány vykonávali dôvodné procesné úkony predpokladané právnym poriadkom, pričom neprekročili zákonom stanovené medze, nie je možné hovoriť o nesprávnom postupe týchto orgánov, ani o nezákonnosti vydaného uznesenia o vznesení obvinenia. Postup orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní nie je rozhodnutím o vine obvineného, táto sa v priebehu trestného konania dokazuje, resp. preveruje. S konečnou platnosťou o vine a treste spravidla rozhoduje až súd, pokiaľ už orgány činné v trestnom konaní trestné stíhanie nezastavia. Zastavenie trestného stíhania automaticky neznamená, že orgány činné v trestnom konaní postupovali nesprávne resp. nezákonne a preto nemožno vyvodit' nezákonnosť ich rozhodovania resp. nesprávnosť ich postupu. Aj podľa stabilného názoru Ústavného súdu ČR nie je možné každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústi do právoplatného odsudzujúceho rozsudku paušálne považovať za nezákonné (napr. I ÚS 153/2002, II ÚS 429/2001, III. ÚS 165/02, II. ÚS 136/2002, II. ÚS 236/2003, I. ÚS 3026/2007, I. ÚS 1869/2009). V danom prípade trestné stíhanie zastavil orgán činný v trestnom konaní nie súd, čo len potvrdzuje, že zastavenie trestného stíhania neneguje postup orgánov činných v trestnom konaní a neznamená nezákonnosť trestného stíhania, ale je len jednou z alternatív jeho ukončenia. Odporca odmieta posúdiť postup orgánov činných v trestnom konaní a vydaní uznesenia o vznesení obvinenia za nezákonné len z titulu zastavenia trestného stíhania a to najmä v tak obsiahlom a náročnom trestnom konaní, akým bolo predmetné konanie. Orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade s trestným poriadkom, keď vzhľadom na aktuálnu dôkaznú situáciu vzniesli obvinenie a aj v situácii, keď reagovali na neskôr vykonané dokazovanie a trestné stíhanie zastavili. Ani v odôvodnení uznesenia úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 30.03. 2010, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené, prokuratúra nespochybnila dôvodnosť a zákonnosť vznesenia obvinenia. Výklad o nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia vedie k absurdným záverom, keď jeho nezákonnosť sa odvíja od uznesenia prokuratúry o zastavení trestného stíhania, ktoré sa stotožnilo s tým, že dôvody pre vznesenie obvinenia existovali. Vzhľadom na uvedené prvostupňový súd nesprávne právne a skutkovo posúdil správnosť postupu orgánom činných v trestnom konaní a otázku nezákonnosti obvinenia navrhovateľa. Orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade so zákonom, reagovali na dôkaznú situáciu a v takomto prípade nie je možné považovať uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné rozhodnutie.

Pokiaľ ide o otázku splnenia podmienky príčinnej súvislosti poukázal odporca na to, že atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo, teda bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Takýto vzťah preto musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Samotná skutočnosť, že navrhovateľ vynaložil finančné prostriedky na svoju obhajobu neznamená, že ich náhradu si môže automaticky dôvodne uplatňovať ako škodu. V tomto prípade nešlo od 01. 01. 2006 o prípad nutnej obhajoby a preto nebolo nevyhnuté, aby navrhovateľ od tohto dňa vynakladal prostriedky na svoju obhajobu. Bolo jeho slobodným rozhodnutím nechať sa zastupovať a takýmto spôsobom naložiť so svojím majetkom. Pri skúmaní existencie škody je potrebné posúdiť vynaložené finančné prostriedky aj z hľadiska nutnosti, aj z hľadiska účelnosti. Poukázal pritom na judikatúru v tejto oblasti.

Pokiaľ posudzoval prvostupňový súd aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa, bol tento postup podľa odporcu nesprávny a neúčelný. Jeho námietka sa vzťahovala len k časti nároku k úhradám, ktoré

navrhovateľ vykonal dňa 31. 12. 2009 a 26. 04. 2010. Pokiaľ teda súd pristúpil k vydaniu medzitýmneho rozsudku mohol sa touto námietkou zaoberať až po jeho prípadnej právoplatnosti. Z opatrnosti s cieľom predísť prezumovaniu správnosti vysloveného názoru súdu prvého stupňa poukázal na to, že súd postupoval nesprávne, keď mechanickým osvojením si záverov iného súdu v inom konaní opomenul podstatné skutkové odlišnosti medzi uvedenými dvomi vecami. V prípade navrhovateľa A. H. nikdy nebolo preukazované, že by došlo k zrušeniu BSM jeho a jeho manželky. Absolútne nenáležiteľý je preto záver v napadnutom rozsudku o tom, že vykonané právne služby boli hradené z BSM navrhovateľa a jeho manželky. V podmienkach zrušeného BSM odo dňa 21. 07. 2006 totiž navrhovateľove úhrady zo dňa 31. 12. 2009 a 26. 04. 2010 celkom zjavne z BSM uhrádzané neboli. Z tohto dôvodu odpadá čo i len možnosť uvažovať o tom, či medzi navrhovateľom a jeho manželkou došlo k nezhode podľa § 146 ods. 1 Obč. zák. Ani ďalšie závery súdu o tom, že navrhovateľ sa stal oprávneným zo zmluvy prejavom súhlasu nevyvracajú argumentáciu odporcu. Odporca nikdy nespochybnil skutočnosť, že navrhovateľ súhlasil s ustanovením obhajcu jeho manželkou, pretože takýto súhlas je pre posúdenie vecí nevýznamný. Prejavom súhlasu takáto tretia osoba nepreberá záväzky tej zmluvnej strany, ktorá zmluvu uzatvorila, najmä záväzok na úhradu protiplnenia. Tým sa napĺňa základný pojmový znak takejto zmluvy a to skutočnosť, že je v prospech tretej osoby. So súhlasom s takouto zmluvou, preto nie je spojená povinnosť úhrady protiplnenia, táto ostáva povinnosťou osoby, ktorá zmluvu v prospech osoby uzatvorila.

Pokiaľ ide o ušlý zárobok navrhovateľa poukázal odporca na to, že súd z hľadiska skúmania ďalších prvkov skutkovej podstaty sa zaoberal len náhradou trov právneho zastúpenia, príčinnou súvislosťou medzi obvinením a úhradou týchto trov, vôbec však nevysvetlil záver o tom, prečo by mal byť daný základ nároku na náhradu ušlého zárobku. V tejto časti napadnutý rozsudok vôbec neobsahuje odôvodnenie a je nepreskúmateľný. Tým súd prvého stupňa porušil právo na spravodlivé konanie, pretože neodôvodnil svoje závery o základe nároku na náhradu ušlého zárobku. Tým odňal odporcovi možnosť konať pred súdom, čo znamená vadu v zmysle § 221 ods. 1 O.s.p. Poukazuje na svoje námietky voči tomuto nároku pred súdom prvého stupňa, konkrétne svoje vyjadrenia zo dňa 23. 09. 2011 a 09. 11. 2011, s ktorými sa súd nevysporiadal a napriek vydaniu medzitýmneho rozsudku o tom, že základ nároku je daný, nie je známy názor súdu prvého stupňa na vznesené námietky. Napadnutý rozsudok v tejto časti preto považuje za arbitrárny a neodôvodnený.

Odporca nepovažuje za preukázané splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu, podľa jeho názoru súd nesprávne vyhodnotil uznesenie o vznesení obvinenia ako nezákonné a opomenul, že obhajoba a súvisiaca uhradená odmena nebola účelná a od 01. 01. 2006, ani nevyhnutná. Súd sa nesprávne zaoberal námietkou aktívnej vecnej legitímácie, keďže tá sa vťahovala len k časti nároku (a teda k jeho výške). V rozsudku neodôvodnil, prečo považuje základ nároku na ušlý zisk za daný a nevysporiadal sa s námietkami odporcu. Domáha sa zmeny rozsudku tak, že odvolací súd v celom rozsahu žalobu zamietne a prizná odporcovi náhradu trov konania, prípadne sa domáha zrušenia rozsudku podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O.s.p. vrátenia veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

K odvolaniu sa písomne vyjadril navrhovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu. K tvrdenému procesnému pochybeniu poukázal na to, že odporca uvádza odvolacie dôvody vo vzťahu k úplne inému rozhodnutiu súdu, než ktoré je napadnuté jeho odvolaním. O pripustení zmeny návrhu navrhovateľa sa rozhodlo uznesením zo dňa 30. 05. 2012, proti ktorému nie je odvolanie prípustné (§ 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p.). Aj pokiaľ by bolo prípustné odvolanie proti takémuto uzneseniu, lehota na jeho podanie odporcovi neplynie od doručenia medzitýmneho rozsudku, ale od momentu vyhlásenia uznesenia, proti ktorému odvolanie smeruje. Odvolanie bolo okrem iného podané oneskorene v tejto časti a preto sú súčasne dané dva dôvody pre jeho odmietnutie a to podľa §218 ods. 1 písm. a/,c/ O.s.p.

Pravdivé nie je ani tvrdenie, že súd je povinný vyžiadať si v súvislosti s čiastočným späťvzatím návrhu súhlas odporcu, podľa § 96 ods. 2 O.s.p. má súd v takomto prípade skúmať, či existuje závažný dôvod, pre ktorý odporca so späťvzatím žaloby nesúhlasí, jeho súhlas sa však vo všeobecnosti nevyžaduje. Odporca uvádza, že súhlas nechcel udeliť z opatrnosti resp. z údajného výkladového problému pri posudzovaní procesného úspechu navrhovateľa. Toto nie sú závažné dôvody na strane odporcu, ktoré predpokladá ust. § 96 ods. 2 O.s.p.

Pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku, táto nemá v súčasnom štádiu súdneho konania žiadny význam, súd vydal medzitýmny rozsudok, ktorým rozhodol o právnom základe, nie však o výške nároku. Žalobný návrh aj po zmene zo strany navrhovateľa vychádzal z identického právneho základu, ktorým je zodpovednosť odporcu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Konkrétnu výšku súd ešte neskúmal a preto sa ani argumentami odporcu v odvolaní nezaobrá. K úprave žalobného návrhu (nešlo o späťvzatie, ale o zmenu, pretože niektoré nároky boli rozšírené) došlo na základe predchádzajúceho rozhodnutia súdu v obdobnej veci spoluobvineného s navrhovateľom, konkrétne rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 7C/61/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 13Co/51/2012.

Pokiaľ namietal proti nesprávnemu právnemu posúdeniu nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia poukázal navrhovateľ na judikatúru týkajúcu sa tejto veci (rozsudok Najvyššieho súdu SR 1 Cdo 159/1993 z 28. 06. 1993, uznesenie Najvyššieho súdu SR 4MCdo 15/2009 z 18. 08. 2010, nález II. ÚS 25/2011-33 z 24. 03. 2011), pričom zaujal názor, že zo strany odporcu ide o výklad zákona odporujúci čl. 46 Ústavy SR, ako aj samotnému zmyslu zákona č. 58/1969 Zb. Neobstojí tvrdenie odporcu, že pre zákonnosť konania orgánov činných v trestnom konaní postačuje, ak vykonávajú dôvodné procesné úkony predpokladané procesným poriadkom, pokiaľ neprekročili zákonné medze týchto úkonov. Zákon č. 58/1969 Zb. explicitne uvádza dva prípady, kedy sa náhrada škody napriek oslobodzujúcemu verdiktu neposkytuje. Ani jeden z týchto prípadov sa netýkal navrhovateľa, ktorý svojim správaním nikdy nezadal žiadny dôvod pre trestné stíhanie. Odporca v rámci tohto súdneho konania nepreukázal, na základe čoho by uznesenie o vznesení obvinenia navrhovateľa a jeho väzba mali byť s prihliadnutím na všetky okolnosti dôvodnými úkonmi. Počas celej doby trestného stíhania navrhovateľa nedošlo k žiadnym zásadným zmenám dôkaznej situácii, ktoré by pôvodne údajne dôvodné stíhanie urobili odrazu nezákonným. Na nezákonnosť trestného stíhania upozorňoval navrhovateľ vo všetkých svojich podaniach od momentu jeho zadržania a vznesenia obvinenia, týmito skutočnosťami sa však orgány činné v trestnom konaní začali zaoberať až po 6 rokoch. Prezentovaný názor Ústavného súdu ČR je vzhľadom na predmet tohto konania nesúvisiaci a nepoužiteľný.

Pokiaľ ide o otázku príčinnej súvislosti, ktorú odporca v odvolaní spochybňuje, tvrdiac, že nešlo o prípad tzv. nutnej obhajoby, navrhovateľ takýto výklad považuje za priamo rozporný so skutkovým stavom tohto konkrétneho prípadu a po právnej stránke aj za nesprávny a zavádzajúci. Väzba obvineného bola dôvodom nutnej obhajoby podľa § 36 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku platného v čase uznesenia o vznesení obvinenia, v čase prevzatia obhajoby bol navrhovateľ vo vyšetrovacej väzbe. V čase vznesenia obvinenia šlo o trestný čin s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou 5 rokov. Odporca sa v odvolaní odvoláva na trestný poriadok č. 301/2005 Z.z., ktorý začal platiť dávno potom, čo bolo voči navrhovateľovi vznesené obvinenie. Argumentovať vo všeobecnosti tým, že nezákonne stíhaná osoba nemá nárok na náhradu trov svojej obhajoby len preto, že sa nemusela nechať v konaní zastúpiť obhajcom, považuje za popretie ústavného práva na obhajobu a na právnu pomoc pri styku s orgánom verejnej moci. V tomto konkrétnom prípade sa vyšetrovacie úkony vykonávali počas 6 rokov takmer každý pracovný deň, trestný spis má niekoľko desiatok tisíc strán a je nepredstaviteľná obhajoba bez odbornej pomoci, preto od navrhovateľa by ju v žiadnom prípade nebolo spravodlivé požadovať. Pritom poukazuje na skutočnosť, že súdy v judikátoch citovaných odporcom neriešili otázku, či štát zodpovedá za škodu len v prípade nutnej obhajoby a v iných prípadoch nespravodlivého trestného stíhania nie, pojem nutná obhajoba sa v týchto rozhodnutiach používa len mimochodom vzhľadom na okolnosti konkrétnych prípadov bez bližšej právnej relevancie. Argumentácia súdov smeruje k posúdeniu, či jednotlivé úkony obhajoby smerujú k odstráneniu nežiadúcich právnych následkov pre obvineného, čo môže nastať tak v prípade nutnej obhajoby, ako aj v prípadoch, kedy obvinený obhajcu mať nemusí, ale zvoliť si ho je jeho ústavné právo. Ustálená súdna prax slovenských súdov pritom jednoznačne priznáva trovy obhajoby za škodu spôsobenú nezákonným trestným stíhaním aj v prípadoch, kedy sa nejedná o nutnú obhajobu. Akékoľvek rozlišovanie medzi nutnou, povinnou, alebo inou obhajobou nevyplýva ani zo zákona č. 58/1969 Zb.

Pokiaľ namietala odporca aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa vychádzajúc zo skutočnosti, že splnomocnenie pre trestné konanie a zmluvou o poskytovaní právnych služieb v čase, kedy bol navrhovateľ vo väzbe v Nitre podpísala jeho manželka podpísaná ako tzv. osoba so samostatnými obhajovacími právami vo vzťahu k obvinenému vyvolal odporca absurdnú skutočnosť, že navrhovateľ sa tým nestal osobou povinnou platiť odmenu zvolenému obhajcovi. Pokiaľ odporca namietala, že súd prevzal argumentáciu z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 13 Co/51/2012, kde podľa

jeho názoru ide o úplne iný prípad navrhovateľ upozorňuje, že ide o zamieňanie si pojmov bezpodielové spoluvlastníctvo manželov definované v § 143 O.z. a spoločné záväzky manželov upravené v § 145 ods., 2 O.z. Záväzky pritom nepatria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože ide o majetkové pasívum a nie aktívum. Manželia nevystupujú z pozície vlastníkov majetku, ale z pozície dlžníkov, čo spôsobuje, že nemôžu samostatne určovať obsah svojich záväzkov vo vzťahu k veriteľom a to ani v rámci vyporiadania BSM. K ustanoveniu § 50 O.z. poukázal na to, že zo zmluvy o právnej pomoci, ktorá bola uzavretá v roku 2004 za trvania manželstva a za trvania BSM len úkonom samotnej manželky vo vzťahu k obhajcovi vznikol spoločný záväzok obidvoch manželov v súlade s § 145 ods. 2 O.z. Navrhovateľ ostal solidárnym dlžníkom vo vzťahu k svojmu obhajcovi spoločne s bývalou manželkou aj po zániku BSM bez ohľadu na jeho prípadné vyporiadanie, pretože vzájomné vyporiadanie medzi manželmi nemôže jednostranne zrušiť záväzok ktoréhokoľvek z nich voči svojmu veriteľovi. Pri následných platbách v rokoch 2009 až 2010 navrhovateľ plnil svoj vlastný záväzok ako solidárny dlžník voči svojmu obhajcovi, čím je založená jeho aktívna vecná legitímácia, je nepochybné, že škoda vznikla práve jemu.

Pokiaľ ide o ušlý zárobok navrhovateľa, navrhovateľ zdôrazňuje, že medzitimným rozsudkom súd rozhodoval o právnom základe nároku a nie o jeho výške. Právnym základom v tomto prípade je nezákonné trestné stíhanie navrhovateľa a jeho nezákonná väzba, ktoré zakladajú právnu zodpovednosť štátu za vzniknutú škodu. Právnym základom nároku nie je jeho pracovný pomer, resp. výkon funkcie konateľa, ale nezákonnosť jeho väzby. Skutočnosť, aká škoda navrhovateľa vznikla, či teda škoda z titulu ušlého zárobku ako zamestnanca, alebo ako konateľa obchodnej spoločnosti, alebo kombinácia takýchto nárokov, prípadne škoda zistená úplne inak sa netýka právneho základu nároku, ale jeho výšky, ktorá nebola predmetom rozhodovania súdu prvého stupňa a preto nebol dôvod túto odôvodňovať. Napadnutý rozsudok navrhuje ako vecne správny v celom rozsahu potvrdiť.

Krajský súd preskúmal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. Napadnutý medzitimný rozsudok ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Zároveň s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje odvolací súd správnosť dôvodov napadnutého medzitimného rozsudku, ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje.

K jednotlivým odvolacím námietkam odvolací súd uvádza:

K procesnému pochybeniu prvostupňového súdu, keď súd namiesto aplikácie ust. § 96 postupoval procesne podľa § 95 ods. 1 O.s.p. a teda pripustil zmenu žaloby namiesto toho, aby rozhodol o čiastočnom späťvzátí návrhu, odvolací súd súhlasí s vysloveným názorom odvolateľa v tom, že vzhľadom na obmedzenie (čiastočné obmedzenie) žalobného návrhu mal súd úkon navrhovateľa považovať za čiastočné späťvzatie návrhu v zmysle § 96 ods. 1 O.s.p. a nie za zmenu návrhu na začatie konania podľa § 95 O.s.p. Takýto výklad je správny a zodpovedá ustálenej súdnej praxi. Napriek tomu odvolací súd na toto pochybenie neprihliadol, pretože nemalo za následok nesprávne rozhodnutie súdu (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Poukazuje pritom aj na to, že ustanovenie § 96 O.s.p. vychádza z postavenia navrhovateľa ako dominus litis a iba výnimočne, pokiaľ navrhovateľ vezme návrh späť, súd konanie nezastaví, je to v prípade, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí. Pokiaľ aj odporca nesúhlasil na pojednávaní pred prvostupňovým súdom aj v podanom odvolaní s čiastočným späťvzatím návrhu, neuviedol žiadne vážne dôvody; dôvody založené na tom, že to má dopad na rozhodnutie o trovách nie sú vážnymi dôvodmi v zmysle § 96 ods. 2 O.s.p., z rozhodnutia ešte nie je možné zistiť, či došlo k pochybeniu rozhodnutia v časti náhrady trov konania.

K ďalšej námietke, resp. k námietkam nedostatku zákonných podmienok pre zodpovednosť odporcu za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., konkrétne k otázke nezákonného rozhodnutia a príčinnej súvislosti odvolací súd odkazuje na podrobné odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu, ktoré v tomto prípade a v danej veci považuje za správne a zodpovedajúce ustálenej súdnej praxi. Rozhodujúce v tomto prípade je, že uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR sp. zn. VII./1 Gv 252/09-3795 zo dňa 30. 3. 2010 bolo trestné stíhanie vedené proti navrhovateľovi pre trestný čin § 185a ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. Trestný zákon a jednočinnom súbehu s trestným činom skrátenej dane a poisťného podľa § 148 ods. 1 a 5 zák. zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nespáchal navrhovateľ a že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 21. 06. 2004 tak bolo zrušené pre jeho nezákonnosť, pretože s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody navrhovateľ trestný čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. 06. 1993 sp. zn. 1 Cdo 53/93, podľa ktorého ten proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa ust. § 1 až 4 zák. č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby a to bez zreteľa na to, či mu bol obhajca ustanovený, alebo si ho zvolil sám. Rovnako uznesenie Najvyššieho súdu SR 4 NCdo 15/2009, v zmysle ktorého nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. účinného od 01. 07. 2004 a rovnako tak podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. 06. 2004. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

Odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie prvostupňového súdu napadnuté odvolaním v tejto veci je plne v súlade s ustálenou súdnou praxou a námietky odporcu vyjadrené v odvolaní týkajúce sa právneho posúdenia nezákonného rozhodnutia vo veci, ako aj nedostatku príčinnej súvislosti nepovažuje odvolací súd za dôvodné.

Odvolací súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa, ani dôvody, ktorými argumentuje odporca proti ušlému zárobku navrhovateľa. Pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa, odvolací súd považuje túto za dostatočne preukázanú napadnutým prvostupňovým medzitýmnym rozsudkom. Pokiaľ ide o otázku ušlého zárobku navrhovateľa aj tento nárok má základ v nezákonnosti trestného stíhania a v nezákonnosti väzby navrhovateľa.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý medzitýmný rozsudok podľa § 219 ods. 1/ ,2/ O.s.p. potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.